

Älvsjö lågfartsområde - försök med blomlådor i gatumiljö

Februari 2005

INNEHÅLL

INLEDNING	4
Bakgrund och syfte	4
PROJEKTETS GENOMFÖRANDE	5
Arbetsprocessen	5
Portarnas utformning	6
Hantering av blomlådor	7
UTVÄRDERING	8
Trafikmätningar	8
Kostnad för projektet	9
Sammanställning av synpunkter	9
USK:s undersökning	11
Fördelar och nackdelar med blomlådor	12
HUR GÅR VI VIDARE?	13
BILAGA 1 - trafikmätning, hastigheter	15
BILAGA 2 - trafikmätning, fordon per dygn	16
BILAGA 3 - ansvarsfördelning	17
BILAGA 4 - USK:s rapport, telefonintervjuer med boende	18

INLEDNING

Den här rapporten har tagits fram på uppdrag av Stockholms stad, Gatu- och fastighetskontoret Region Ytterstad. Rapporten beskriver det försöksarbete som staden drivit sedan 2002 med lågfartszon och blomlådor i ett bostadsområde i Älvsjö. Försöket är en del av stadens långsiktiga arbete för ökad trafiksäkerhet.

Projektet har drivits av Magnus Holmström, Gatu- och fastighetskontoret Region Ytterstad. Konsult har varit Anna Bergström och Göran Nordberg, Tyréns AB. Övriga medverkande är Karin Söderling och Mikael Martelius, Älvsjö stadsdelsförvaltning.

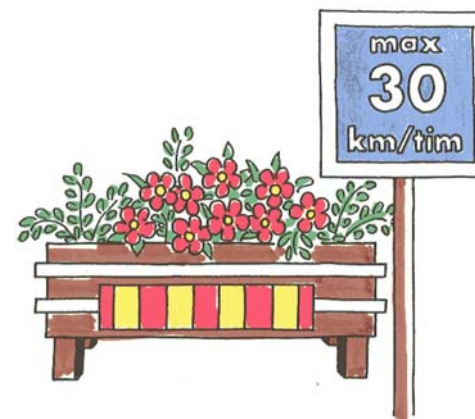
Bakgrund och syfte

Enligt de intensioner som Gatu- och fastighetsnämnden beslutat om i Trafik- och gatumiljöplanen för Älvsjö, beslöt Stockholms Gatu- och fastighetskontor år 2002 att inleda ett försök med lågfartszon i ett bostadsområde i Älvsjö. Syftet med försöket var att dämpa bilarnas hastighet. Istället för farthinder av typen gupp, vägkudde eller avsmalning ville Gatu- och fastighetskontoret (Gfk) prova en annorlunda metod med blomlådor på gata. Liknande försök har genomförts med lyckat resultat i flera andra svenska kommuner.

Försöket innebär att portar har byggts vid varje gatumynning in till bostadsområdet med skyltning av rekommenderat max 30 km/tim i tillfarten. På gatorna inom området ställs blomlådor ut sommartid. Blomlådorna ska medverka till att dämpa bilarnas hastighet och därmed minska den oro som föräldrar känner för sina barns säkerhet. Genom att blomlådorna ställs ut under den del av året då barnen

vistas ute som mest, kan en trafiksäkerhet som utgår från barnens perspektiv uppnås.

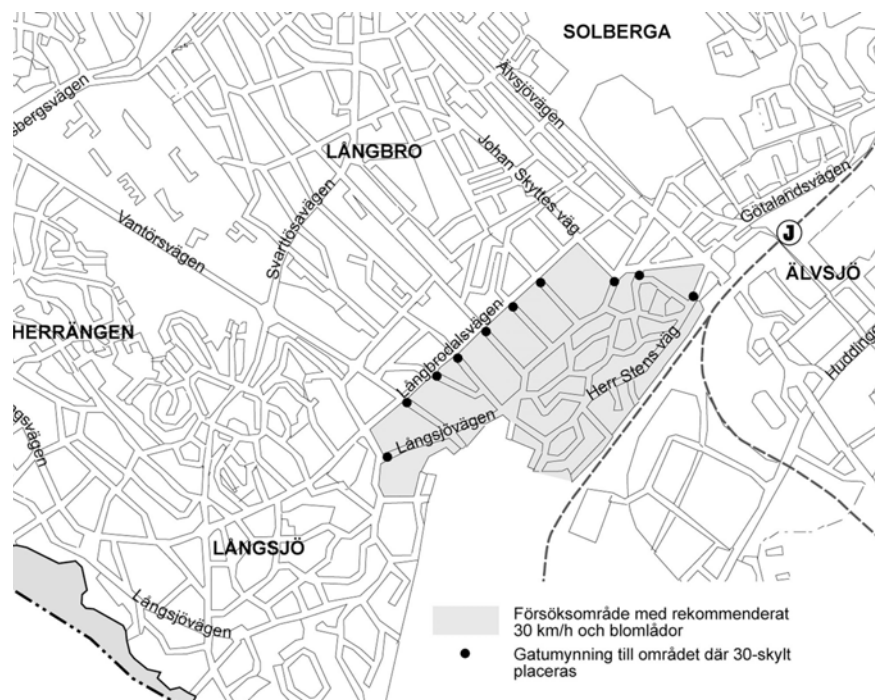
Det är de boende som har fått bygga, bekosta och sköta om blomlådorna. De boende ansvarar även för att lådorna placeras ut under våren och tas in under hösten.

Portarnas utformning

Antalet portar in till försöksområdet är totalt tio stycken. Portarna är utformade som refugklackar av granitkantsten och asfalt. De är placerade intill gångbanan i gatans tillfart. Klackarna varierar i storlek utifrån gatans bredd och utseende. På klacken är ett vägmärke med rekommenderat max 30 km/tim placerat.

Portar till lågfartsområdet, översikt.

Pukslagargatan. Utformning av port - klack med 30-skyllt.

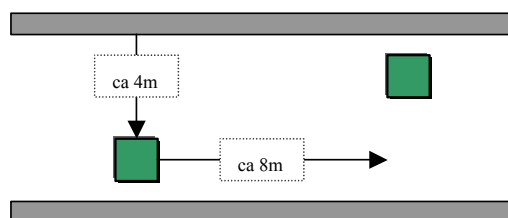
Port på Vantörsvägen.

Hantering av blomlådor

Under sommaren 2003 och 2004 har ca 60 blomlådor placerats ut på gatorna inom lågfartsområdet. Lådorna ställs ut 15 maj och tas in för vintern vid första snöfallet eller senast den 15 oktober.

Det är de boende som har fått bygga och bekosta blomlådorna. Blomlådorna ska vara i bra skick och ha en snygg plantering när de ställs ut på gatan. De boende har även ansvaret för att blomlådor, planteringar och området kring lådorna hålls i gott skick. Rubbas lådorna ur sitt läge är det viktigt att de flyttas tillbaka.

Blomlådorna ska fungera som farthinder för biltrafiken. De placeras ut parvis på gatan så att föraren upplever en sidoförskjutning. Avstånden mellan lådorna i Älvsjö varierar mellan 50 och 90 m. Handböcker från Vägverket och Svenska kommunförbundet rekommenderar ett avstånd på 50-100 m mellan farthinder för att en jämn hastighet, utan accelerationer mellan hindren, ska åstadkommas.

Avstånd inom ett blomlådepar. Om gatan är smalare än 7 m ökas avståndet mellan lådorna. Om gatan är bredare kan avståndet istället minskas.

Blomlåda med plantering.

Parvis placering av blomlådor längs Herr Stens väg.

Trafikmätningar

Mätningar av hastigheter och trafikmängder har genomförts i två omgångar inom försöksområdet i Älvsjö. Den första mätningen gjordes i november 2002 innan försöket kommit igång. Den andra mätningen gjordes under pågående försök 2004. Då var klackarna byggda och blomlådor fanns utplacerade på gatorna.

Trafikmätningarna visar positivt resultat, hastigheterna har sjunkit och trafikmängderna har minskat inom området. Mätningarna redovisas i bilaga 1 respektive 2.

På samtliga gator inom försöksområdet, med undantag av Viktoriavägen, har medelhastighet, medianhastighet och 85-percentil sjunkit. Medelhastigheterna som låg strax under 40 km/tim innan försöket har minskat med varierande 2-6 km/tim. Positivt är att de högsta hastigheterna har sjunkit. 85-percentilen anger den hastighet som överskrids av 15 % av fordonen och visar en form av allvarlighetsgrad. På exempelvis Långsjövägen har 85-percentilen minskat från 47 till 40 km/tim.

Hastigheten på Viktoriavägen är oförändrad. Kanske kan detta bero på att blomlådorna står längre ifrån varandra på Viktoriavägen än på andra gator för att busstrafiken ska få en god framkomlighet.

Trafikmängden har minskat på alla gator inom försöksområdet, undantaget Vantörsvägen, Spindelvägen och Herr Stens väg. På dessa gator har trafikmängden ökat, dock marginellt. Längs sträckan Långsjövägen-Sjättenovembervägen har trafikflödet minskat med ca 400 fordon per dygn. De åtgärder som genomförts under försöket

har troligtvis medfört att genomfartstrafik letar sig alternativa, snabbare vägar. Trafikökningen på Vantörsvägen kan sannolikt förklaras av att gatuombyggnaden av Vantörsvägen vid Långbro har färdigställts och öppnats för trafik under perioden.

För att kontrollera om det är försöket med blomlådor som är skälet till hastighetssänkning och minskad trafikmängd har mätningar gjorts i så kallade kontrollpunkter. Dessa ligger utanför området. Kontrollpunkterna visar endast små förändringar i hastigheter och flöden vid jämförelse mellan år 2002 och 2004. Kontroll har även gjorts mot trafikmätningar från 1998. Det förefaller därmed klart att de positiva effekterna med minskade hastigheter och flöden kan förklaras av de åtgärder som genomförts inom försöksområdet.

Långbrodalsvägen uppvisar visserligen stor trafikökning, ca 1 500 fordon per dygn. 400 av dessa kan förklaras med överflyttad trafik från Långsjövägen, och är således betingat av blomlådor och övriga åtgärder. Resterande del av trafikökningen, ca 1 100 fordon, beror sannolikt på att Vantörsvägen vid Långbro sjukhus åter har öppnats för trafik under perioden.

I en mätpunkt på Långsjövägen, inne i försöksområdet, är hastigheten densamma år 1998 och 2002, men sjunker 2004 då blomlådor finns i området. Detta förstärker teorin om att det är försöket som är orsaken till hastighetssänkningen.

Kostnad för projektet

Följande tabell är en sammanställning av den totala kostnaden för projektet. Kostnaderna redovisas exklusive moms.

Konsultkostnader; planering, utredning, projektering	410 000 kr
Trafikmätningar före försöket och under försöket	95 000 kr
Ombyggnad av korsning och portar	400 000 kr
Tillverkning av blomlådor, 300-400 kr/st (bekostades av boende)	24 000 kr
Tryckning av slutrapport	10 000 kr
Interna kostnader för Gfk (egen tid)	200 000 kr
Undersökning gjord av USK efter försöket	95 000 kr
Totalt	1 234 000 kr

Sammanställning av synpunkter

Stadsdelsförvaltningen

Älvsjö stadsdelsförvaltning uppger att vissa problem har uppstått med skötseln av gatorna inom försöksområdet. Entreprenörens renhållningsarbete har i viss utsträckning blivit mer komplicerat. Vid sommarsopningen har exempelvis arbetsmaskinerna svårt att ta sig fram för att blomlådorna utgör hinder. Vid snöröjningen bildas snöhögar vid klackarna som i vissa fall kan bli siktskymmande.

Andra problem som uppstått är sönderkörda eller omkullvälta lådor, upprivna blommor samt jord på gång- och körbanor. I vissa fall har lådor helt saknat plantering. Efter sommaren 2004 togs några blom-

lådor inte in i tid. Detta sköttes bättre under den första sommarperioden.

Försöksprojektet har hittills inte gett upphov till extra kostnader för Stadsdelsförvaltningen. Om entreprenören tvingas förbättra renhållning runt klackar och blomlådor genom manuell städning kommer dock kostnaderna att öka.

Snömassor över klack på Vantörsvägen

Gatu- och fastighetskontoret

I förhållande till projektets storlek har stora resurser krävts under både planeringsfas och genomförandefas. Till viss del beror detta på att projektet är ett försök med noggrann uppföljning, men i stort sett skulle samma insats fordras vid en utökning till ytterligare områden. I förhållande till andra fasta farthinder kräver blomlådor betydligt större insatser i form av kontinuerliga diskussioner, samordning och övervakning under driftskedet.

Storstockholms Lokaltrafik

SL anser att man bedriver en ganska tung och intensiv trafik på gatorna inom försöksområdet i Älvsjö. Inför projektet var SL kritiska till blomlådor på gator som trafikeras av buss i linjetrafik. Bussentreprenören menade att man hade framkomlighetsproblem redan innan försöket och att problemen skulle förvärras med blomlådor på gatorna. Man ansåg att gatubredderna inte var tillräckliga för att rymma både busstrafik och blomlådor.

Efter samråd med kommunen kunde SL ändå godta ett försök med blomlådor eftersom förslaget inte var permanent. Portar in till området kunde SL acceptera efter justeringar av klackarnas placering. Efter försökets genomförande har emellertid bussentreprenören, genom SL, krävt att blomlådorna ska tas bort. Skälet är att körspåret blir orimligt slingrigt och obekvämt, både för förare och för passagerare. Slalomkörningarna leder till tidsförluster, men kan också orsaka illamående hos passagerarna.

I SL:s handbok RIBUSS-04 (Riktlinjer för utformning av gator och vägar med hänsyn till busstrafik, februari 2004) beskrivs den policy SL har beträffande hastighetsdämpande åtgärder:

”Gatuavsmalningar med så kallade slalomkörningar är ett mindre bra alternativ för bussar då de medför ett körgeometriskt ogynnsamt körsätt vilket också kan medföra risk för att stående trafikanter tappar balansen.”

Boende

Efter sommaren 2003, då blomlådorna var utplacerade för första gången, uppmanades de boende i Älvsjö att komma med synpunkter på försöksprojektet. De åsikter som fångats upp handlar i första hand om blomlådorna. De nya portarna in till området nämns inte i samma utsträckning.

En liten andel av dom som hört av sig är motståndare till fysiska farthinder över huvud taget. De anser att farthinder, och i synnerhet

blomlådor, är ett besvärligt hinder för biltrafiken. Ståndpunkten är att gatan inte är en lekplats för barn.

De flesta är ändå positivt inställda till att Staden driver ett projekt för hastighetsdämpande åtgärder. Man vill dock att Stockholms stad ska bekosta åtgärderna, att de fysiska hindren blir permanenta och inte säsonganknutna samt att en juridisk hastighetsbegränsning av 30 km/tim ska gälla inom området. De problem man ser gäller skadegörelse av lådor och planteringar samt att blomlådorna flyttas ur sitt ursprungliga läge.

Överlag är man nöjda med den effekt som blomlådorna haft på biltrafiken. Många upplever att trafikmängden minskat under försöksperioden. Ett orosmoment är dock att trafikmängden ökade igen då blomlådorna togs in för vintern. Många är alltså nöjda, men inte tillräckligt. Det nämns att flera boende, trots positiv inställning till försöket, inte vill fortsätta att delta eftersom de menar att lokalt drivna projekt inte hjälper. Åtgärderna måste komma uppifrån.

Inkomna synpunkter sammanfattas nedan:

- Det är inte de boendes sak att bekosta och sköta hastighetsdämpande åtgärder, det ska ingå i den skatt man betalar.
- Blomlådor och klackar har haft ett önskat och gott resultat. Genomfartstrafiken har minskat, men tyvärr kör många fortfarande i alldeles för höga hastigheter. Dessa bilister upplever rekommenderat 30 km/tim endast som ”ett gott råd”.
- Juridisk hastighetsbegränsning av 30 km/tim är önskvärd, rekommenderat 30 uppfattas av många som ett råd i allmänhet.
- Det är berättigat med juridiskt 30 som hastighetsbegränsning inom området då det finns skola, daghem och gruppboende för förståndshandikappade. Rekommenderat 30 km/tim har ingen inverkan och omöjliggör effektiv polisövervakning av hastigheten. Förbi daghem var hastigheten tidigare begränsad till 30 km/tim, med den nya rekommenderade hastighetsbegränsningen är det tillåtet att köra 50 km/tim.

- Efter att blomlådorna har tagits in för vintern har bilarnas hastigheter ökat markant. När halkan kommer behövs farthinder för att sänka hastigheterna.
- Blomlådorna borde ersättas med betongrör som på Stambanevägen i Huddinge kommun.
- Blomlådorna bör tas bort. De är ofta sönderkörda med jord och plantor spridda över körbanan. Eftersom blomlådorna tas in för vintern är den enda effektiva åtgärden vägbulor.
- Busstrafiken står för en stor del av fortkörningen. I början av försöket körde bussarna långsamt och fint, men inte längre.
- Bussentreprenören har lagt ett alldeles för pressat tidsschema för busstrafiken så att förarna tvingas köra in tid på gatorna genom Älvsjö. Bussarnas hastigheter är oacceptabla. Det är bra om förarna tvingas sänka hastigheten på grund av blomlådorna (vilket de knappast behöver med tanke på hur glest lådorna står på bussgatorna).
- Bilister utnyttjar tomter och gräsremsor för att ta sig förbi blomlådorna på fel sida.
- Lådornas placering kan förbättras för att minimera olägenheter för boende.
- Blomlådor har utsatts för skadegörelse. Skador har även uppkommit på staket när lådor har välts mot det. Varje angrepp mot lådorna borde polisanmälas så att det finns statistik att referera till. Kommunen borde ta ansvar för att råda/informera/stödja kontaktpersonerna så att dessa kan få statistik och underlag för skadeanmälningar till försäkringsbolag.
- Flera lådor har vandaliserats eller flyttats. Kan lådorna fästas i marken så att detta försvåras? Finns erfarenheter från andra försök som skulle vara till nytta?
- Initiativet med blomlådor som farthinder är mycket bra. Tyvärr saknas växter i vissa lådor och andra lådor är trasiga. Det ser väldigt trist ut. Bättre tillsyn efterfrågas.
- Kan genomfartstrafiken förbjudas?

Påkörd blomlåda på Sjöttanovembervägen.

USK:s undersökning

Under december 2004 genomförde USK (Stockholms stads utrednings- och statistikkontor) en undersökning bland boende i Älvsjö. Syftet var att ta reda på hur försöket med blomlådor som hastighetsdämpare har uppfattats. Undersökningen gjordes genom telefonintervjuer med ett slumpmässigt urval av personer.

Den sammantagna bilden av undersökningen är att bostadsområdet i Älvsjö är uppdelat i två "läger", det ena för och det andra emot blomlådornas fortsatta existens. Drygt hälften av de tillfrågade anser att blomlådorna ska finnas kvar i framtiden. De som vill behålla lådorna anser att de dämpar bilarnas hastighet samt att de försvårar genomfart och därmed bidrar till minskad trafik i området. Man anser också att blomlådorna medverkar till en trevligare miljö och en ökad trafiksäkerhet.

De som inte vill att blomlådorna ska finnas kvar anger som främsta orsak att de skräpar ner, blir vandaliserade och är dåligt skötta. Blomlådorna utgör också ett besvär för bilar och bussar att ta sig fram. Förslag på hastighetsdämpande åtgärder som man tror skulle fungera bättre är vägbulor och gupp, 30 km/tim-skyltar, betongfundament och hastighetskontroller.

USK:s rapport redovisas i sin helhet i bilaga 4.

Fördelar och nackdelar med blomlådor

Synpunkterna från de boende i Älvsjö speglar de olika uppfattningar och värderingar som finns bland människor i ett bostadsområde. Synpunkterna pekar också på svårigheten att finna en lösning på trafikproblemen som så många som möjligt kan acceptera. Nedan listas blomlådornas fördelar och nackdelar.

Fördelar:

- Effekten på hastigheten är påtaglig. Medelhastigheten har minskat och man får den största andelen av bilisterna att hålla en hastighet under 35 km/tim.
- Lådorna fungerar som en signal och påminnelse till bilförarna att köra lugnt.
- Föräldrar behöver inte skjutsa sina barn till skolan. Barnen kan gå eller cykla eftersom gatan känns säkrare.
- Ett trevligt och fint inslag i gatumiljön jämfört med exempelvis fartgupp.
- Lådorna kan flyttas om större fordon som kräver extra utrymme behöver färdas på gatan.
- Blomlådor hindrar inte cyklister vilket andra farthinder, exempelvis gupp, kan göra.

- Föräldrarna känner att staden är lyhörd och villig att göra något åt den oro som de känner för sina barn.
- Jämfört med andra farthinder är blomlådor billiga. För Gatu- och fastighetskontoret är det dessutom en fördel att det är de boende som sköter om lådorna.

Nackdelar:

- Farthinder saknas under vinterhalvåret då blomlådorna har tagits in.
- Skadegörelse av lådor och planteringar.
- Ett otrevligt inslag i gatubilden om underhåll av lådor och växter inte sköts.
- Skapar framkomlighetsproblem för renhållningsmaskinerna.
- Skapar slalomkörningar och framkomlighetsproblem för buss-trafiken om lådorna inte placeras tillräckligt glest.
- Kräver stora insatser (i form av tid) från Gatu- och fastighetskontoret, både i planeringsskedet och i driftskedet. Många ringer för att framföra sitt missnöje liksom andra åsikter.
- Innan försöket fanns enstaka sträckor inom området med juridisk hastighetsbegränsning till 30 km/tim (gul-röda skyltar). I samband med införandet av lågfartszon har dessa ersatts av en rekommendation av 30 km/tim (blå skyltar) som högsta hastighet inom hela försöksområdet. Detta uppfattas som en klar försämring bland de boende. Många vill att en juridisk hastighetsbegränsning av 30 km/tim ska gälla inom hela försöksområdet istället för rekommenderat max 30 km/tim. Detta för att öka efterlevnaden.

HUR GÅR VI VIDARE?

Alla boende var inte positiva till försöket i Älvsjö. Därför fick majoriteten avgöra om blomlådor skulle införas i området eller inte. Motivet för detta var omtanken om barnen. Bilarnas framkomlighet har alltså fått stå tillbaka till förmån för barns säkerhet.

Effekten av blomlådorna har varit påtaglig. Medelhastigheten har minskat och många föräldrar känner en större trygghet till att låta sina barn vistas i trafiken. Många anser också att blomlådorna utgör ett trevligt inslag i gatubilden. Bland de negativa synpunkter som framkommit nämns att blomlådorna utgör hinder för biltrafiken, att skadegörelsen är ett problem och att farthindren inte är permanenta eftersom lådorna tas in under vintern.

Den vanligaste kritiken som boende har gäller emellertid skyltningen av områdets hastighetsbegränsning. Under försöket har blått vägmärke som rekommenderar max 30 km/tim varit gällande. Många boende anser dock att efterlevnaden av detta vägmärke är låg, eftersom märket inte är juridiskt bindande. Istället vill man införa traditionell gul-röd 30-skylt i området.

Enligt beslut i gatu- och fastighetsnämnden den 16 december 2004 kommer de lokalgator som ingår i försöksområdet, liksom övriga lokalgator i Stockholms bostadsområden, att skyltas med vanliga röd-gula 30-skyltar från och med 14 februari 2005.

Försöksprojektet i Älvsjö är i och med denna utvärdering avslutat. Frågan om huruvida blomlådor även i fortsättningen kommer att användas som hastighetsdämpande åtgärder på gatorna i Älvsjö, och på andra ställen i staden, kommer att behandlas av gatu- och

fastighetsnämnden under 2005. Denna rapport kommer att ligga till grund för detta beslut.

Översikt Älvsjö lågfartsområde - blomlådeplacering

BILAGA 1 - trafikmätning, hastigheter

¹ summa hastighet/antal bilar

² hastighet som överskrids av 50% av fordonen

³ hastighet som överskrids av 15% av fordonen

Väg	Vägdela	Buss	Skyltad hastighet		Medelhastighet ¹		Medianhastighet ²		85-percentil ³	
			2002	2004	2002	2004	2002	2004	2002	2004
<i>Mätpunkter</i>	<i>inom försöksområdet</i>									
Långsjövägen	Bromsvägen - Vantörsvägen		50	30	40	35	40	32	47	40
Vantörsvägen	Långsjövägen - Långbrodalsvägen		50	30	37	31	36	35	43	39
Spindelvägen	Långbrodalsvägen - Pukslagargatan		50	30	34	33	30	29	36	35
Pukslagargatan	Spindelvägen - Långbrodalsvägen		50	30	36	33	33	29	43	35
Vivelvägen	Sjättenovembersv - Långbrodalsv		50	30	38	35	36	32	46	40
Viktorivägen	Sjättenovembersv - Långbrodalsv	Ja	50	30	34	34	30	30	38	37
Trumslagargatan	Sjättenovembersv - Långbrodalsv		50	30	36	33	34	29	43	35
Långsjövägen	Pukslagargatan - Kubbevägen		30	30	37	34	36	31	44	38
Långsjövägen	Hakskyttevägen - Drabbningsvägen		50	30	35	33	31	29	40	35
Sjättenovemberv	Viktorivägen - Långsjövägen	Ja	50	30	40	36	40	34	48	41
Sjättenovemberv	Standardvägen - Johan Skyttes väg	Ja	50	30	43	38	43	38	50	46
Herr Stens väg	Nääfgränd - Kärrbössevägen		50	30	36	33	35	30	43	36
<i>Kontrollpunkter</i>	<i>utanför området</i>									
Sjättenovemberv	Johan Skyttes väg - Blackensvägen	Ja	50	50	39	39	39	39	48	46
Herr Stens väg	Lagerbjelkesvägen - Älvsjövägen		50	50	36	35	33	32	42	41
Vivelvägen	Långbrodalsvägen - Riastigen		50	30	36	34	34	31	43	39
Långbrodalsvägen	Myrtenstigen - Hasselstigen	Ja	50	50	47	44	47	44	56	53
Långbrovägen	Fru Marias Väg - Harvstigen		30	30	35	34	31	31	39	40
Långbrodalsvägen	Vantörsvägen - Spindelvägen	Ja	50	50	43	43	44	43	52	51
Långbrodalsvägen	Falkvägen - Johan Skyttes Väg		50	50	35	38	32	39	40	45

BILAGA 2 - trafikmätning, fordon per dygn

Väg	Vägdela	Buss	Vardagsdygnstrafik		Veckodygnstrafik		Helgdygnstrafik		Andel tung trafik		Maxtimme	
			2002	2004	2002	2004	2002	2004	2002	2004	2002	2004
<i>Mätpunkter</i>	<i>inom försöksområdet</i>											
Långsjövägen	Bromsvägen - Vantörsvägen		1 267	886	1 120	816	758	643	2%	2%	85	140
Vantörsvägen	Långsjövägen - Långbrodalsvägen		288	428	278	408	255	357	4%	2%	45	66
Spindelvägen	Långbrodalsvägen - Pukslagargatan		69	78	66	72	65	61	1%	3%	15	15
Pukslagargatan	Spindelvägen - Långbrodalsvägen		267	187	233	170	145	124	3%	2%	57	38
Vivelvägen	Sjättenovembersv - Långbrodalsv		291	222	271	210	221	181	2%	3%	52	30
Viktoriovägen	Sjättenovembersv - Långbrodalsv	Ja	417	367	378	345	270	291	20%	43%	128	50
Trumslagargatan	Sjättenovembersv - Långbrodalsv		239	196	219	193	166	188	4%	2%	62	85
Långsjövägen	Pukslagargatan - Kubbevägen		1 451	1 133	1 271	1 046	816	831	2%	2%	226	179
Långsjövägen	Hakskyttevägen - Drabbningsvägen		306	223	265	203	168	155	5%	3%	50	38
Sjättenovemberv	Viktoriovägen - Långsjövägen	Ja	1 895	1 434	1 689	1 297	1 187	959	8%	13%	272	218
Sjättenovemberv	Standardvägen - Johan Skyttes väg	Ja	2 312	1 871	2 083	1 854	1 509	1 210	9%	10%	308	254
Herr Stens väg	Näafgränd - Kärrbösevägen		366	382	343	394	290	422	5%	3%	50	48
<i>Kontrollpunkter</i>	<i>utanför området</i>											
Sjättenovemberv	Johan Skyttes väg - Blackensvägen	Ja	3 383	3 278	2 998	3 072	2 039	2 557	11%	11%	446	485
Herr Stens väg	Lagerbjelkesvägen - Älvsjövägen		650	709	594	738	448	780	5%	5%	91	111
Vivelvägen	Långbrodalsvägen - Riastigen		564	541	517	503	391	410	3%	5%	137	87
Långbrodalsvägen	Myrtenstigen - Hasselstigen	Ja	1 894	1 200	1 770	1 195	1 586	1 185	7%	8%	203	163
Långbrovägen	Fru Marias Väg - Harvstigen		274	262	242	241	161	193	3%	2%	49	42
Långbrodalsvägen	Vantörsvägen - Spindelvägen	Ja	2 651	4 282	2 477	4 031	2 046	3 408	8%	7%	434	514
Långbrodalsvägen	Falkvägen - Johan Skyttes Väg		2 790	4 264	2 708	4 011	2 499	3 378	2%	5%	395	517

BILAGA 3 - ansvarsfördelning

Boendes ansvar

- ❖ Den som ansvarar för blomlådorna måste bo på den gata där lådorna ställs ut. Lådorna måste stå i närheten av den egna fastigheten. Man får inte bo på en gata och ställa ut blomlådor på en annan gata.
- ❖ Det är de boende som får bekosta och bygga blomlådorna. Blomlådorna ska ha ett likartat utseende och det ska finnas plats för reflexer vilka Gatu- och fastighetskontoret står för.
- ❖ Blomlådor ska vara i bra skick och ha en snygg plantering när de ställs ut på gatan. Höjd på låda och växter tillsammans får inte överstiga 80 cm. Någon form av plantering måste finnas i blomlådorna. Endast levande blommor tillåts. Lådorna får ej innehålla stora stenar, det ska inte vara omöjligt att flytta dem.
- ❖ Blomlådorna kan inte placeras var som helst. De får inte placeras närmare en gatukorsning än 10 m och det måste finnas fri sikt kring lådorna. Gatu- och fastighetskontoret kommer att hjälpa till med anvisningar för utplaceringen av lådorna.
- ❖ För att inte försvåra sophämtning måste de boende vara beredda att placera soptunnan där det bäst passar sopbilen.
- ❖ De boende har ansvaret för att blomlådor, planteringar och området kring lådorna hålls i gott skick. Rubbas lådorna ur sitt läge är det viktigt att de flyttas tillbaka.

- ❖ Lådorna får ställas ut efter samråd med Gfk från den 15 maj, dock tidigast efter att gatan sopats. Lådorna ska tas in vid första snöfallet eller senast 15 oktober. Lådhanteringen sköts av de boende.
- ❖ För områdets olika gator måste kontaktpersoner utses. Kontaktpersonen är de boendes representant gentemot Gfk. Om kontaktpersonen åker bort under sommaren måste en ställföreträdande person utses som vi kan kontakta om det skulle uppstå något problem eller klagomål på blomlådorna.

Gatu- och fastighetskontorets ansvar

- ❖ Genomför mindre ombyggnadsåtgärder och skyltning av rekommenderat 30 km/tim.
- ❖ Tillhandahåller ritning över blomlådorna.
- ❖ Står för reflexer till blomlådorna.
- ❖ Avgör tillsammans med de boende var lådorna ska placeras.
- ❖ Genomför undersökningar av trafikanternas beteende före och efter utplaceringen av blomlådorna.

USK
UTREDNINGS- OCH
STATISTIKKONTORET

Bilaga 4

Försök med lågfartszoner i ÄLVSJÖ

-Telefonintervjuer med boende-

Utrednings- och statistikkontoret i januari 2005

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund	3
Syfte	3
Frågeställningar	4
Metod, urval och statistisk säkerhet	4
Resultat	4
Vilka intervjuades?	4
Uppmärksammat blomlådorna	4
En ansvarig för varje gata	5
Kontakt med ansvarig	5
Egen delaktighet i projektet	5
Oro för barn i trafiken	5
Vad har blomlådorna bidragit till?	6
Vilka trafiksituationer är ett problem i området?	7
Har framkomligheten påverkats av blomlådorna?	8
Skötsel och underhåll av blomlådorna	9
Blomlådornas framtid	10
Andra hastighetsdämpande åtgärder	11
Avslutande kommentarer	11
Bilagor:	
Bilaga 1: Frekvenstabeller	
Bilaga 2: Sammanställning ”öppna svar”	

Bakgrund

Gatu- och fastighetskontoret påbörjade under våren 2003 ett försök med lågfartszoner och 30 km/timme i ett bostadsområde i Älvsjö. Syftet med lågfartszoner var att dämpa bilarnas hastighet och minska den oro föräldrar känner för sina barns säkerhet. Försöket ingår som ett led i stadens långsiktiga arbete för ökad trafiksäkerhet. Försöksprojektet förutsatte ett samarbete med intresserade boende i stadsdelsområdet. Älvsjö stadsdelsförvaltning deltar aktivt i projektet.

För att sänka bilarnas hastighet har blomlådor placerats ut på förutbestämda platser och staden har genomfört skyltning av 30km/h som rekommenderad hastighet i mynningar mot större gator i området.

En förfrågan om intresse för deltagande i projektet skickades ut till 2000 boende i sju delområden i stadsdelarna Älvsjö, Långbro samt delar av Herrängen och Långsjö. Som försökszon valdes det område där det största intresset fanns. Området ligger mellan Långbrodalsvägen och Stambanan, söder om Johan Skyttes väg och omfattar 12 gator. En kontaktperson per gata har utsetts och är de boendes representant gentemot gfk och stadsdelsförvaltningen. De boende har själv byggt och bekostat blomlådorna. De ansvarar också för skötseln av dessa.

För att ta reda på hur försöket med blomlådor som hastighetsdämpare uppmärksammats, vände sig gfk till Utrednings- och statistikkontoret för att få hjälp med en undersökning bland de boende i försöksområdet i Älvsjö.

Syfte

Syftet är att ta reda på vad de boende anser om utplaceringen av blomlådor i området. Har de medfört att trafikmiljön blivit säkrare och i så fall på vilket sätt?

Frågeställningar

Centrala frågeställningar är om bilarnas hastighet har dämpats, om föräldrarnas oro för barnen minskat, om barnens miljö bedöms som säkrare, om biltrafiken minskat. Andra frågor av vikt är hur blomlådorna sköts, om och hur de påverkar framkomligheten i trafiken, renhållning och städning av gatorna, sophämtning etc. Vill man att blomlådorna skall finnas kvar eller skall andra metoder prövas för att skapa en bättre och tryggare trafikmiljö.

Metod, urval och statistisk säkerhet

Datansamling sker med hjälp av telefonintervjuer med ett slumpmässigt urval om 300 boende i det aktuella försöksområdet. Eftersom undersökningen är en urvalsundersökning finns en statistisk osäkerhet inbyggd i resultaten. Procenttalen bör omges av +/- 5 - 6 procentenheter för att kunna sägas vara statistiskt säkerställda.

Resultat

Av de 300 personer som slumpmässigt valdes ut för en telefonintervju genomfördes intervjuer med 252 eller 84 % av urvalet. Intervjuerna genomfördes under december månad.

Vilka intervjuades?

Något fler än hälften, 54 %, av de intervjuade är män. Närmare 90 % bor i småhus och drygt 90 % uppger att hushållet har bil. Åldersspridning bland de intervjuade är relativt jämn, dock med en något lägre andel bland de yngre, 19-29-åringar (4%) och de äldre, 70 år eller däröver (11 %).

Två tredjedelar av de intervjuade uppger att de har bott i området i 10 år eller mer och 12 % i mer än 40 år. Hälften av de tillfrågade har barn under 18 år som bor hemma. Flertalet barn eller drygt två tredjedelar är yngre än 13 år.

Uppmärksammat blomlådorna

Av de intervjuade 252 personerna uppger 238 (94 %) att de uppmärksammat farthindren i form av blomlådor i sitt bostadsområde. Med de återstående 14 personerna (6 %) som inte sett blomlådorna avslutades intervjun efter denna första fråga. Blomlådorna placerades ut under våren 2004 och togs bort i oktober inför vintern. Det samma skedde året innan.

En ansvarig för varje gata

Projektet med blomlådor som farthinder omfattade 12 gator i det utvalda bostadsområdet. Varje gata hade en person som var ansvarig för just sin gata och dessutom fungerade som de boendes representant gentemot gfk och stadsdelsförvaltningen. Knappt två tredjedelar (62 %) kände till att det fanns en ansvarig person för varje gata.

Kontakt med ansvarig

Av de som kände till att det fanns en ansvarig person att vända sig till i olika frågor rörande blomlådorna, trafiken etc. i deras bostadsområde hade 39 % utnyttjat den möjligheten eller känt behov av en sådan kontakt.

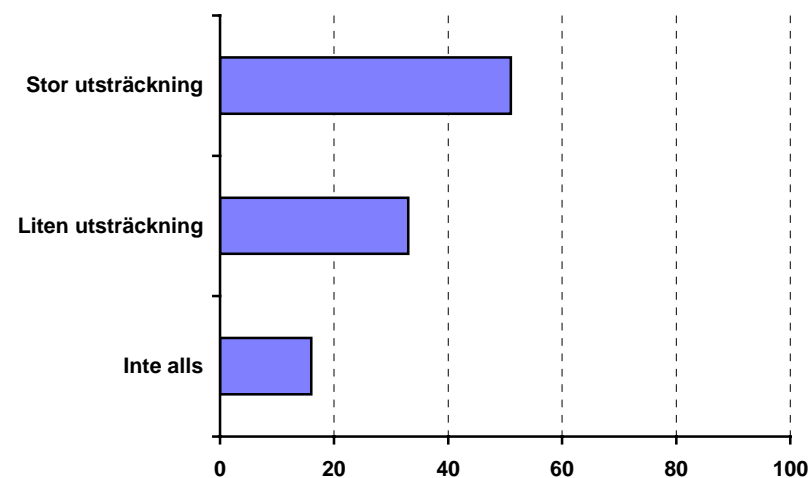
Egen delaktighet i projektet

17 % av de tillfrågade uppger de själv på olika sätt varit delaktiga i projektet. Frågan följdes av en ”öppen” fråga där de intervjuade fick en möjlighet att med egna ord berätta på vilket sätt de hade varit delaktiga. De vanligaste svaren var att man byggt blomlådorna och skött om dem. Man hade också köpt blommor och ansvarat genom att vara samordnare. Samtliga svar finns sammanställda i bilaga 2.

Oro för barnen i trafiken

Det viktigaste syftet med projektet var att dämpa fordonshastigheten i området, och därigenom öka trafiksäkerheten för de boende, främst barnen. Vi ställde frågan i vilken utsträckning man som förälder kände oro för sina barn på gata trafiken när dessa vistas ute i bostadsområdet. Något fler än hälften känner oro i stor utsträckning och en tredjedel i liten utsträckning. 16 % känner ingen oro alls.

Figur 1. I vilken utsträckning känner Du oro för dina barn på gata trafiken när de vistas ute i bostadsområdet? (%)

Vad har blomlådorna bidragit till?

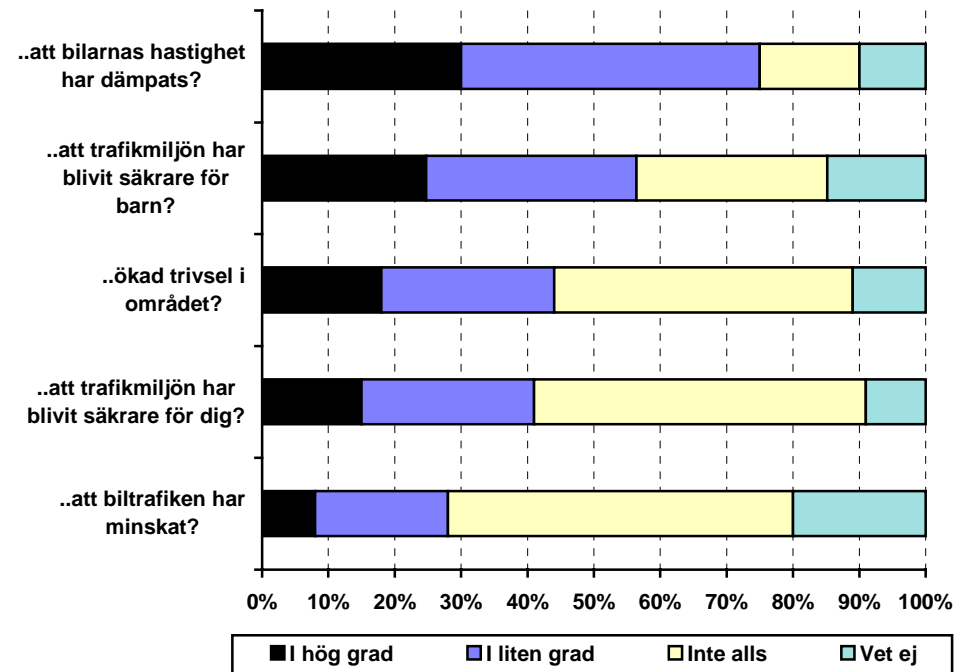
Syftet med blomlådorna var att dämpa bilarnas hastighet och minska biltrafiken och därigenom göra trafikmiljön säkrare samt öka trivseln för de boende i området. Hur ser de tillfrågade på detta, har målet uppnåtts?

De intervjuade fick ta ställning till ovanstående genom att utefter en skala uttala sig om i vilken grad de anser att syftena har uppnåtts.

Knappt var tredje intervjuad anser att blomlådorna i hög grad bidragit till att bilarnas hastighet har dämpats och var fjärde till att trafikmiljön blivit säkrare för barn. Under 20 % anser att blomlådorna bidragit till ökad trivsel i området eller ökat trafiksäkerheten för egen räkning. Endast 8 % menar att blomlådorna i hög grad har bidragit till att biltrafiken har minskat.

Hälften av de intervjuade tycker inte att blomlådorna bidragit till att biltrafiken har minskat i området, inte heller till att öka trafiksäkerheten för egen del.

Figur 2. I vilken grad anser du att blomlådorna bidragit till...(%)

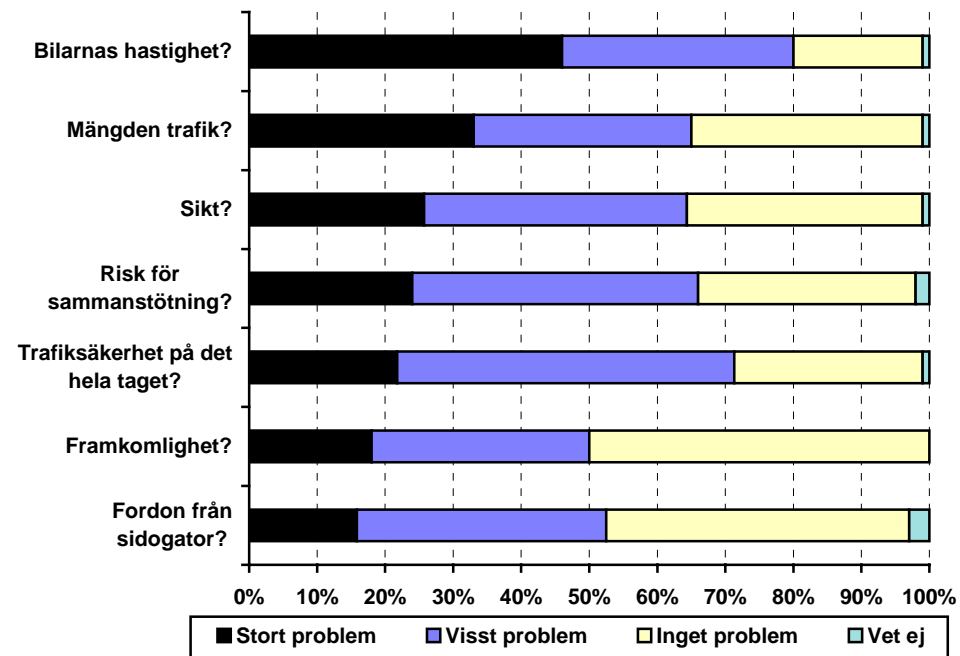

Vilka trafiksituationer är ett problem i området?

Vi låter intervjupersonerna uttala sig om trafiksituationer i olika aspekter som t ex bilarnas hastighet, mängden trafik, framkomlighet, sikt, risk för sammanstötning etc. De får ”tycka till” om de anser att trafiksituationerna utgör ett problem eller inte i deras bostadsområde. De får, liksom i frågan ovan, på en skala gradera problemen.

De trafiksituationer som de intervjuade anser vara ett stort problem i undersökningsområdet är bilarnas hastighet (46 %) och mängden trafik (33 %). Därefter kommer sikten och risk för sammanstötningar som var fjärde intervjuperson bedömer vara ett stort problem. Trafiksäkerheten på det hela taget ses av en dryg femtedel som ett stort problem. En knapp femtedel av de intervjuade ser framkomligheten och trafik från sidogator vara ett stort problem och runt hälften gör bedömningen att det inte alls är något problem.

Figur 3. Tycker du dessa trafiksituationer idag är ett problem i ditt bostadsområde eller inte? (%)

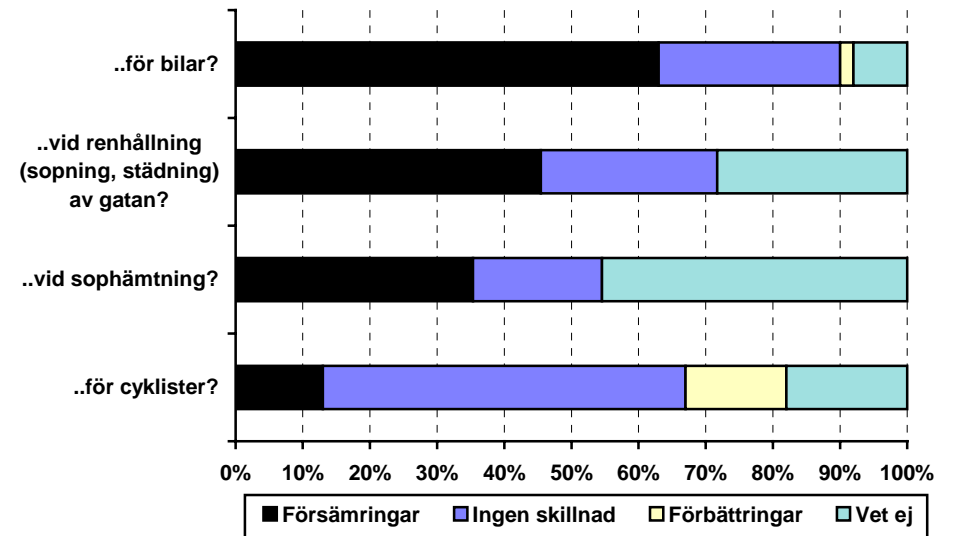

Har framkomligheten påverkats av blomlådorna?

I de områden där blomlådorna varit utplacerade gör de intervjuade bedömningen att framkomligheten blivit sämre eller att det inte inneburit någon skillnad jämfört med tidigare.

90% anser att blomlådorna inneburit försämringar eller ingen förändring sen tidigare när det gäller framkomligheten för bilar och 71% gör samma bedömning när det gäller framkomlighet vid renhållning av gatorna i området. Inte någon av de intervjuade anser att framkomligheten har blivit bättre varken vid sophämtning eller vid renhållning och endast 2% kan se en förbättring av framkomligheten när det gäller bilar. För cyklisternas del anser drygt hälften att blomlådorna inte inneburit någon skillnad och ett fåtal 13 % tycker att framkomligheten försämrats och 15 % att den har förbättrats.

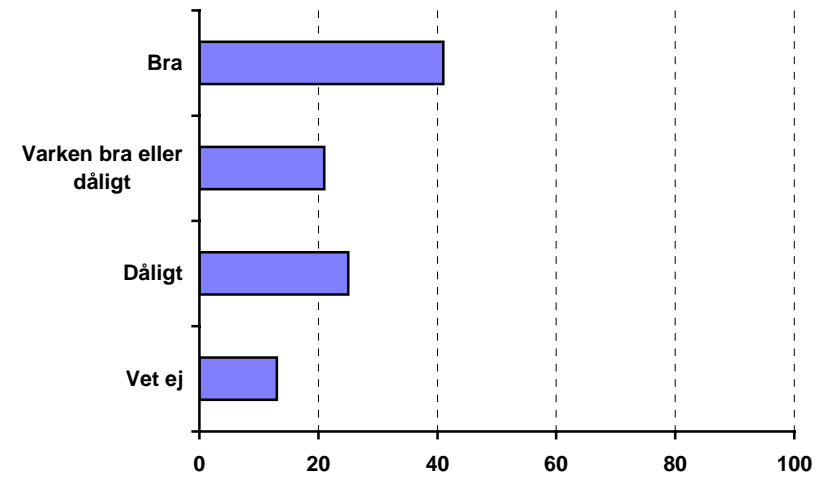
Figur 4. Tycker du att blomlådorna har inneburit förbättringar eller försämringar i ditt bostadsområde när det gäller framkomligheten... (%)

Skötsel och underhåll av blomlådorna

Ca 40 % av de intervjuade ger ett bra betyg till ansvariga när det gäller skötsel och underhåll av blomlådorna. En fjärdedel anser dock att de skötts dåligt.

Figur 5. Har skötseln och underhållet av blomlådorna fungerat bra eller dåligt?

Blomlådornas framtid

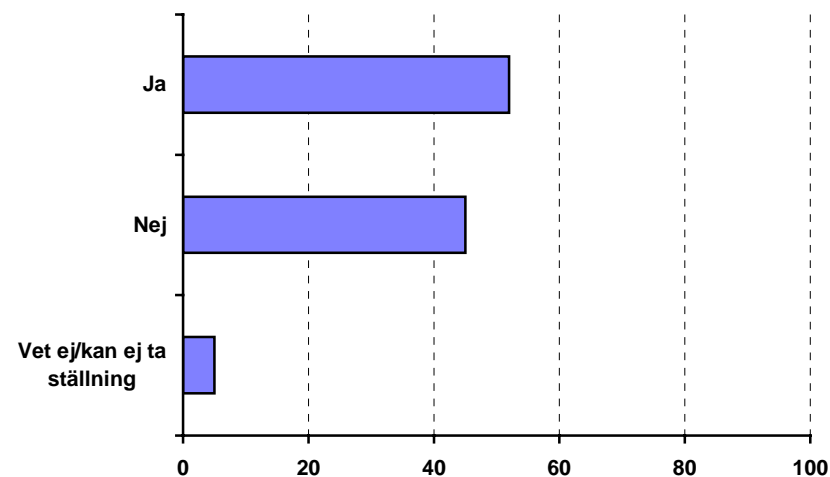
Trots kritik av blomlådorna både när det gäller framkomligheten i området samt att de inte minskat problemen i olika trafiksituationer, anser drygt hälften av de tillfrågade att blomlådorna skall finnas kvar i framtiden. Något mindre än hälften ville ha bort lådorna. Ett fåtal valde att inte ta ställning i frågan. Frågan om blomlådornas vara eller inte vara i framtiden är alltså delade i två läger. De intervjuade får här en möjlighet att berätta varför de ville ha blomlådorna kvar alternativt inte ville ha dom kvar.

De som ville behålla blomlådorna även i framtiden ansåg att de dämpade bilarnas hastighet, att de försvårade genomfart och därmed leder bort och minskar trafiken. Andra tyckte att de bidrog till en trevlig miljö, ökade trafiksäkerheten vilket var bra för barnen.

De som inte tycker blomlådorna skall finnas kvar anger som främsta orsak att de skräpar ner, blir vandaliserade, förfular miljön och är dåligt skötta. Andra tycker att lådorna gör det besvärligt för bilar och bussar att ta sig fram, de är felplacerade och gör ingen nytta. Andra åtgärder kan vara bättre, som t ex gupp, betongklossar, 30-skyltar och kontroller.

Samtliga synpunkter finns sammanställda i bilaga 2.

Figur 6. Anser du att blomlådorna skall finnas kvar i framtiden? (%)

Andra hastighetsdämpande åtgärder

De intervjuade personerna som anser att blomlådorna inte skall finnas kvar i framtiden fick ge förslag på andra hastighetsdämpande åtgärder som de tror skulle fungera bättre än blomlådorna. De flesta anser att vägbulor eller gupp skulle fungera bättre. Andra föreslår åtgärder som 30 km-skyltar/zoner, betongfundament, hastighetskontroller etc.

Avslutande kommentar

Bostadsområdet, där projektet med lågfartszoner och blomlådor som hastighetsdämpande åtgärd pågick under 2003 och 2004, består till största delen av småhus. Området verkar ”inbott”. Ca två tredjedelar av de tillfrågade har bott i området i mer än 10 år. Hälften har barn under 18 år som bor hemma.

Syftet med projektet var att med hjälp av blomlådorna dämpa bilarnas hastighet och öka trafiksäkerheten i området, främst för barnen. I det avseendet verkar inte projektet ha påverkat föräldrarnas syn på trafiksäkerheten då över 80 % känner oro för barnen på gatorna i trafiken då de vistas ute i bostadsområdet. Mer än 70 % av de intervjuade anser dessutom att blomlådorna endast i viss grad eller inte alls bidragit till minskad biltrafik i området. Fortfarande ses trafik vara ett problem i området, främst bilarnas hastighet och mängden trafik. Många tillfrågade har även svårt att se att några förbättringar har skett när det gäller framkomligheten utan snarare försämringar eller att blomlådorna inte medfört någon skillnad i det avseendet.

Även om många uttryckt tveksamheter och en kritisk inställning till om blomlådorna har fyllt sitt syfte med ökad trafiksäkerhet vill andra att de skall finnas kvar även i fortsättningen. De som vill behålla blomlådorna motiverar sin inställning med att blomlådorna dämpar bilarnas hastighet, leder bort trafiken och försvårar genomfart vilket också bidrar till en ökad trafiksäkerhet och en trevligare miljö. De som inte vill ha dem kvar anser att de inte sköts, vandaliseras och förfular området. De gör det besvärligt för bilar och bussar och gör inte nytta. Man anser också att det finns bättre åtgärder som t ex gupp och betongklossar

Den sammantagna bilden blir att bostadsområdet är delat i ”två läger”, det ena för det andra emot blomlådornas fortsatta existens.

Telefonintervju med boende i Älvsjö om lågfartszoner – hösten 2004

Har Du uppmärksammat att blomlådor funnits utplacerade i ditt bostadsområde?

f1	Antal	Procent
Ja	238	94
Nej	14	6
Summa	252	100

Vet du att det finns en ansvarig person för varje gata som har blomlådor utplacerade?

f2	Antal	Procent
Ja	147	62
Nej	91	38
Summa	238	100

Har du varit i kontakt med personen angående blomlådorna, trafiken etc.?

f3	Antal	Procent
Ja	57	39
Nej	90	61
Summa	147	100

Har Du själv varit delaktig i projektet med blomlådor?

f4	Antal	Procent
Ja	40	17
Nej	198	83
Summa	238	100

På vilket sätt har du varit delaktig i projektet?

f5
"Öppna svar" finns listade. Se bilaga 2.

I vilken utsträckning känner du oro för dina barn p g a trafiken när de vistas ute i bostadsområdet?

f6	Antal	Procent
Stor utsträckning	69	29
Liten utsträckning	45	19
Inte alls	22	9
Har ej barn	102	43
Summa	238	100

I vilken grad anser du att blomlådorna bidragit till...

att bilarnas hastighet har dämpats?

f7a	Antal	Procent
I hög grad	72	30
I viss grad	106	45
Inte alls	36	15
Vet ej	24	10
Summa	238	100

...att biltrafiken har minskat?

f7b	Antal	Procent
I hög grad	19	8
I viss grad	48	20
Inte alls	123	52
Vet ej	48	20
Summa	238	100

...att trafikmiljön har blivit säkrare för barn?

f7c	Antal	Procent
I hög grad	59	25
I viss grad	75	32
Inte alls	68	29
Vet ej	36	15
Summa	238	100

...att trafikmiljön har blivit säkrare för dig?

f7d	Antal	Procent
I hög grad	35	15
I viss grad	62	26
Inte alls	119	50
Vet ej	22	9
Summa	238	100

...ökad trivsel i området?

f7e	Antal	Procent
I hög grad	44	18
I viss grad	63	26
Inte alls	106	45
Vet ej	25	11
Summa	238	100

**Tycker du att dessa trafiksituationer idag är ett problem
ditt bostadsområde eller inte när det gäller...**

bilarnas hastighet?

f8a	Antal	Procent
Inget problem	45	19
Visst problem	81	34
Stort problem	110	46
Vet ej	2	1
Summa	238	100

mängden trafik?

f8b	Antal	Procent
Inget problem	81	34
Visst problem	75	32
Stort problem	79	33
Vet ej	3	1
Summa	238	100

sikt?

f8c	Antal	Procent
Inget problem	83	35
Visst problem	92	39
Stort problem	61	26
Vet ej	2	1
Summa	238	100

**fordon som kommer
från sidogator?**

f8d	Antal	Procent
Inget problem	107	45
Visst problem	87	37
Stort problem	38	16
Vet ej	6	3
Summa	238	100

**risk för samman-
stötning?**

f8e	Antal	Procent
Inget problem	77	32
Visst problem	100	42
Stort problem	56	24
Vet ej	5	2
Summa	238	100

**trafiksäkerhet på det
hela taget?**

f8f	Antal	Procent
Inget problem	66	28
Visst problem	118	50
Stort problem	52	22
Vet ej	2	1
Summa	238	100

framkomlighet?

f8g	Antal	Procent
Inget problem	119	50
Visst problem	77	32
Stort problem	42	18
Summa	238	100

**Tycker du att blomlådorna har inneburit förbättringar eller försämringar
i ditt bostadsområde när det gäller framkomligheten...**

...för bilar?

f9a	Antal	Procent
Förbättringar	5	2
Försämringar	150	63
Ingen skillnad	65	27
Vet ej	18	8
Summa	238	100

...för cyklister?

f9b	Antal	Procent
Förbättringar	36	15
Försämringar	31	13
Ingen skillnad	129	54
Vet ej	42	18
Summa	238	100

...vid sophämtning?

f9c	Antal	Procent
Förbättringar	1	0
Försämringar	84	35
Ingen skillnad	46	19
Vet ej	107	45
Summa	238	100

...vid renhållning (sopning, städning av gatan?)

f9d	Antal	Procent
Förbättringar	1	0
Försämringar	108	45
Ingen skillnad	62	26
Vet ej	67	28
Summa	238	100

Har skötsel och underhållet av blomlådorna fungeat bra eller dåligt?

f10	Antal	Procent
Mycket bra	37	16
Ganska bra	61	26
Varken bra eller dåligt	52	22
Ganska dåligt	30	13
Mycket dåligt	28	12
Vet ej	30	13
Summa	238	100

Anser Du att blomlådorna skall finnas kvar i framtiden? (Flera svar är möjliga?)

f11a	Antal	Procent
Ja, varför	123	52
Nej, varför	107	45
Vet ej/kan inte ta ställning	11	5
Samtliga	238	100

Om nej i fråga 11:

Finns det andra hastighetsdämpande åtgärder som du tror skulle fungera bättre än blomlådorna i ditt bostadsområde? (Flera svar är möjliga)

f12a	Antal	Procent
Ja, vägbulor/gupp	52	46
Ja, annat	61	54
Nej	9	8
Samtliga	113	100

Hur många år har du bott i ditt nuvarande bostadsområde?

f13	Antal	Procent
1 - 4	48	20
5 - 9	41	17
10 - 19	71	30
20- 29	28	12
30- 39	23	10
40- 49	16	7
50-	11	5
Summa	238	100

Hur gammal är Du?

f14	Antal	Procent
19- 29	9	4
30- 39	47	20
40- 49	63	26
50- 59	46	19
60- 69	47	20
70-	26	11
Summa	238	100

Bor det barn under 18 år i hushållet?

f15	Antal	Procent
Ja	120	50
Nej	118	50
Summa	238	100

Hur gamla är dina barn? (Flera svar är möjliga)

f16	Antal	Procent
0-6år	57	47
7-12år	78	64
13-15år	32	26
16-18	21	17
Samtliga	120	100

Har Du/Ditt hushåll bil?

f17	Antal	Procent
Ja	220	92
Nej	18	8
Summa	238	100

Bor du i småhus eller flerbostadshus?

f18	Antal	Procent
Småhus	213	89
Flerbostadshus	25	11
Summa	238	100

Kön

f19	Antal	Procent
Man	128	54
Kvinna	110	46
Summa	238	100

Fråga 5. På vilket sätt har Du själv varit delaktig i projektet med blomlådor?

- Ansvarig och projektledare
- Ansvarig för en låda
- Betalade för blommor
- Betalt
- Byggt dom, skött dom
- Bygga, köpt, planterat och skött
- Bygga, sköta
- Byggde dom
- Byggt en låda
- Byggt lådorna, skött dom
- Byggt, skött
- Delade en låda med en granne, ekonomiskt bidrag
- En grupp med ansvar för låda
- Finansierat, planterat, skött
- Frågat om folk vill betala för lådorna, ansvar för en låda
- Fyllt i papper om det
- Förvara, ställa ut/ta in, laga
- Förvaring, plantering av lådorna
- Gemensamt byggt och planterat
- Haft hand om två lådor en sommar
- Har planterat men blommorna snoddes
- I början engagerad men dock ej blomlådor
- Köpt blommor, tar hand om den när nån vält den
- Köpt, planterat, tagit in på vintern
- Planterade och vattnade 2003
- Planterat och vattnat
- Plantering, skötsel
- Samordnare för 10 lådor
- Skruvar ihop lådorna, köpt blommorna, lagat lådorna
- Sköter lådor
- Sköter lådor
- Skött 2 lådor
- Skött 2 st, köpt, planterat
- Skött om en låda ihop med granne
- Snickrat, planterat
- Tar hand om en
- Var med i starten lite grann
- Vattnat
- Vi har tagit hand om en som står utanför
- Vi är fadder

**Fråga 11B. Anser Du att blomlådorna skall finnas kvar i framtiden?
Ja, varför?**

- Dämpa farten/hastigheten (41 svar)
- Bidragit till säkerheten
- Bidrar till trevlig miljö, sänker hastigheten
- Bidrar till trivseln
- Bilarna tvingas att köra långsammare, minskning av trafiken
- Bra för trafiken, minskar hastigheten
- Bättre trafikmiljö
- De dämpar farten, fina att se på ibland
- De har effekt på trafiksäkerheten
- De minskar risk för trafikolyckor
- De minskar trafiken på smågator
- De skall minska hastigheten
- De är bra för barnen
- De är bra och vi vill ha på hela gatan
- Det blir bättre säkerhet
- Det hjälper till, men ej utanför min dörr
- Det är trivsel + minskar fart, 30-skyltar också
- Drar ner hastigheten, borde finnas på fler vägar
- Dämpar fart, byter vägar
- Dämpar fart, trevligare
- dämpar hastigheten, fler blomlådor!
- Ej där buss går, lägre fart
- En påminnelse om att man ska sakta ner
- Fartdämpande, bättre sikt
- Fyller sin funktion att dämpa hastigheten
- Får ner farterna, lugnare, se till att de står där de ska stå
- För att dämpa hastigheten och leda bort trafiken
- För att hålla 30-gräns
- För att minska genomfartstrafiken
- För mina barns skull
- Försvårar genomfarten
- Gupp som drar ner hastigheten
- Indikerar att det finns barn man måste bromsa dock bättre med vägbulor
- Ja, men i betong, för lägre hastighet
- Minskad trafik på de gator där de finns
- Minskar hastigheten och drar ner mängden trafik
- Minskar trafik och hastighet
- Mkt trafik, säkrare för barn, idag kör man för fort
- När de sköts bidrar det till trivsel
- Om de ger avsedd effekt
- Om de gjuts i cement
- Om de minskar trafiken, men ej på bussgator
- Om de sköts
- Om de sköts

- på andra ställen, trivsel
- påverkar hastigheten
- Ser trevliga ut
- Skydda barnen, bilisterna får sänka farten
- Snyggt, dekorativt
- Stoppa upp hastigheten
- Styr om trafiken, dämpar fart
- Svag dämpande av trafik
- Svårare att komma fram
- Systemet med farthinder bra, gärna blommor om folk orkar
- säkrare miljö för barnen
- Sänker hastigheten och minskar trafiken
- Tar ner hastigheten, vägbulor bättre
- Trafik minskar
- Trafikmängd minskar
- Trafiksäkerhet för gående, lägre fart
- Trafiksäkerhet, måste ej vara fina blomlådor
- Trafiksäkerheten bättre för barnen, bilarna kör saktare, trevligt
- Trevliga, drar ner hastigheten
- Trevliga, fartdämpande
- Trevligt
- Trevligt
- Trevligt inslag på rätt gator
- Trevligt och bidrar till trafiksäkerheten
- Trevligt, bilarna kör saktare, främjar grannsämjan
- Trevligt, minskad fart
- Trevligt, minskar fart
- Trevligt, ökar trafiksäkerheten
- Trivseln ökar, hastigheten dämpas
- Vackert med blommor
- Vackert, dämpar farten
- Viss hastighetsdämpande
- Även liten fartpåverkan av vikt
- Ökad trygghet för barn - lägre fart
- Ökar säkerhet i trafik
- Ökar säkerheten pga. minskad trafik
- Ökar säkerheten pga. minskad trafik
- Ökar trafiksäkerheten

**Fråga 11C. Anser Du att blomlådorna skall finnas kvar i framtiden?
Nej, varför?**

- Andra åtgärder bättre, 30-skyltar + kontroll
- Annan lösning
- Annat sätt bättre
- Bara irriterande för människor
- Barnen måste gå ut i gatan för att se trafiken

- Behövs inte
- Behövs något säkrare
- Besvär för bilarna att ta sig fram
- Besvärligt att köra, vårt för bussar
- Bilar kört på, nedskräpning
- Bilarna kör sönder blomlådorna, dåligt skötta
- Bussarna har problem
- Bussframkomligheten
- Bättre med alternativ
- De blir påkörda och gör ej nytta
- De förfular, är felplacerade
- De gör för lite nytta, vandaliseras
- De hindrar bilar och bussar
- De skall ersättas av något kommunen ansvarar för
- De skymmer sikt, distraherar
- De sköts för dåligt och välts
- De vandaliseras
- De är farliga
- De är ivägen, de sabbas ofta, fult
- De är onödiga
- Det blir för skräpigt
- Det finns bättre alternativ
- Det medför mer problem än hjälp
- Det måste vara något som går lätt att sköta
- Det är många som saboterar dom
- Ej avsedd effekt
- Ej bästa alternativet
- Ersättas av betongklossar, åverkan på lådorna
- Ersättas av gupp
- Fel lösning på problemen
- Fel lösning, de är för många
- Fel sätt
- Fel sätt dämpa fart
- Finns bättre åtgärder som är permanenta
- Fungerar ej
- Fyller ej funktion
- Fyller inte sin funktion
- För att de flyttas runt. Framkomligheten minskar. Dålig skötsel
- För att de är fula och sköts inte
- För att det finns bättre alternativ
- För mycket jobb = sabotage
- för mycket sabotage
- För trångt
- Försvårar många gånger
- Försämrar framkomlighet
- Försämrar miljön för alla även barn, åker slalom - ej trafiksäkert
- Gupp bättre, busliv med blomkrukor

- Gör ej nytta, försämrar trafiken
- Gör ej skillnad
- Gör mer skada
- Hellre permanent med 30, säkrare
- Hindrar bussar/större bilar
- Hindrar trafiken
- Ingen bryr sig
- Ingen funktion
- Ingen nytta
- Ingen nytta
- Innebär ett trafikproblem, för tätt
- Ivägen för bussar bla
- Krånglar till
- Krångligt med bussar, städning dålig
- Lätta att flytta, lätt vanskött
- Man koncentrerar sig på blomlådorna istället för trafiken
- Man tar sig fram bättre utan blomlådor
- Mer besvär än nytta
- Mer förargelseväckande
- Mer provocerande, missköts, står för snävt
- Nytt och nöje? Barnen vet inte på vilken sida de ska gå om blomlådorna, står ivägen för bussar
- Problem när jag cyklar
- Ser skräpigt ut
- Ska ej behövas
- Skapar problem, hindrar trafik, skräpar, fula
- Skapar problem, parkerade bilar skymmer
- Skräpigt, fungerar ej
- Sköts inte
- Skötseln blir dålig
- Skötseln dålig pga. vandalisering, ger för lite trafikeffekt
- Stockningar i trafiken
- Står för löst, bilar kör på dom, vandaler
- Står ivägen för bilar
- Ställer till mer besvär
- Stör mer
- Störande
- Svårare komma fram ex.vis med släpkärra, man välter lådorna
- Svårt sköta, skapar konflikt mellan boende
- Tar för mycket koncentration av bilisten
- Trångt, hjälper ej
- Tveksam, svårt att sköta
- Uppnår inte syftet
- Vandaliseras
- Vandalisering
- Vandalism
- Vinst för liten, skapar vissa problem

- Välter hela tiden
- Är i vägen
- Ödsla runt på fel grejor
- Ökar trafikrisk, sämre framkomlighet

Fråga 12B. Finns det andra hastighetsdämpande åtgärder som du tror skulle fungera bättre än blomlådorna i ditt bostadsområde? Ja, annat.

- 30 km/skyltar/zoner (17 svar)
- 30 km i hela området
- 30-skylt, avsmalning, stänga för genomfart
- 30-skylt, polisövervakning
- 30-skyltar och kontroller
- Avsmalningar
- Avstänga vägar
- Behövs ej
- Betongblock
- Betongfundament, grindar
- Betonggupp
- Betongklossar + smala av gatan
- Betongstolpar
- Bula ut från trottoaren
- Bygger ut
- Bättre kringfartsvägar med hög kapacitet
- Bättre moral och hastighetsbegränsning
- Cementklumpar med enar i tex
- Cementklumpar som står kvar och inte går att välta
- Cementkrukor
- Enkelriktat, ej genomfart
- Enkelriktning + 30 km/h
- Fartkontroller
- Fasta avsmalningar
- Fasta lådor eller avsmalning av väg
- fler kontroller
- Förhöjning i gatan (trottoar över gatan), permanenta installationer bättre
- Gärna tyngre lådor
- halv körbana ibland
- Hastighetsbegränsning till 30
- Hastighetskontroller
- Hastighetskontroller, vägbulor
- Infotavlor vid skolor och dyligt
- Kameror
- Liggande poliser
- Måste finnas andra, vet ej vilka
- P-förbud, sidoinfallningar som gör gatan smalare
- Påmålade ränder
- Påverkar förarens inställning (info), särskilt yngre

- Rondeller, avsmalningar etc
- Skiljer av, smalnar av
- Skyltar 30 km (ej blåskyltar)
- Smalna av gatan från större gator
- Stoppljus, betongklumpar
- Väjningsplikt eller gupp